

	продажа неиспользуемого оборудования
Ухудшение качества ресурсов, которые поставляются, сроки поставки часто нарушаются	Внедрение совместной концепции TQM для повышения качества продукции поставщиков
Не достигаются задачи, которые были поставлены руководителем подразделения	Внедрение систем, помогающим акционерам, директорам и руководителям подразделений, а также менеджерам среднего звена понять путь развития компании (стратегическое и оперативное планирование, система сбалансированных показателей и т.д)

К сожалению, не существует непреложного стандарта, по которому любая организация может получить рейтинг эффективности управления своим предприятием. Можно лишь с уверенностью сказать, что управление должно быть настолько эффективным, чтобы предприятие достигало поставленных целей. А цели у каждой организации свои, причем на каждом этапе жизненного цикла предприятия цели и задачи меняются из-за естественного роста бизнеса, а также существенно корректируются целями собственников бизнеса.

ЕВОЛЮЦІЯ ПАРАДИГМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

*Єрохондіна Т.О., ДВНЗ «НГУ», м. Дніпропетровськ
Коваленко О.С., ДВНЗ «НГУ», м. Дніпропетровськ*

У процесі формування сучасних уявлень про природу економічного зростання і роль інноваційних чинників у ньому відбувалася зміна парадигм, узятих науковцями за основу своїх теорій.

Парадигма (грец. *paradeigma* — взірець) — система поглядів на явище, яка ґрунтується на певному ключовому елементі.

Зокрема, ранні теорії циклічного економічного зростання опиралися на технологічну парадигму, тобто причиною циклічного розвитку вважали зміну поколінь техніки в процесі її відтворення та інфраструктури, яка обслуговує даний технологічний устрій. Нові зразки техніки і нова технологія, на думку прихильників цієї парадигми, з'являються внаслідок «вільного польоту думки» науковців та винахідників, яких ніхто не змушує вести наукові дослідження. Займаються вони цим лише для задоволення власної цікавості. Якщо винахідник буде наполегливим у прощтовхуванні своєї новинки у виробництво і зуміє переконати власників капіталу у її перспективності, то вона прийде на зміну традиційній технології. Якщо ж ні, то новинка залишиться незатребуваною. Слабкою ланкою цієї парадигми є нерозуміння того, чому саме одна технічна новинка є перспективною і підприємці інвестують капітал у її впровадження, а інша — залишається поза їхньою увагою.

Дослідження Й. Шумпетера і його послідовників сформували техніко-

економічну парадигму економічного розвитку, яка доповнювала технологічну висновками про те, що зміна технологій відбувається не через фізичне зношення, а внаслідок того, що тривале використання певної технології та її поширення у відповідній сфері діяльності зменшує норму прибутку підприємців. Прагнучи її збільшити, вони впроваджують принципово нові види техніки. Вслід за підприємцями, які першими йдуть на ризик, інновації починають використовувати й інші фірми, впевнившись у їх здатності збільшувати віддачу від укладеного капіталу. В межах нової технології з'являються поліпшувальні інновації, які дають змогу далі нарощувати прибуток. Однак будь-який новий напрям у техніці не безмежний і врешті-решт його можливості вичерпуються — у галузі настає економічний спад. Це вимагає від суб'єктів господарювання радикальних змін у динаміці капіталовкладень: значно більше коштів спрямовується на пошук принципово нових технологічних чи організаційних рішень.

Концепція техніко-економічної парадигми виходить з того, що технологічні зміни випереджають зміни в інституційній структурі держави, яка є інертною через притаманний їй консерватизм інтересів і підтримку суб'єктивної віри в старі добрі часи. Період, протягом якого відбуваються кардинальні зміни в соціально-економічній структурі, і є періодом становлення техніко-економічної парадигми, яка відповідає новим принципам управління в різних сферах, що стають загально визнаними для нової фази розвитку. Це становлення триває 48—68 років, що відповідає довгостроковому коливанню довгої хвилі Кондратьєва. Зміна парадигми має всі ознаки загальної техніко-управлінської революції, яка зумовлює ефективнішу систему суспільно-економічного устрою.

Більшість центрів інформаційно-технічної революції зосереджені у метрополісах, здатних генерувати синергію (грец. *synergos* — той, що діє разом) — підсилення результуючої окремих складових системи завдяки їх взаємодії — на базі знань та інформації. Ця здатність безпосередньо пов'язана із промисловим виробництвом і комерційним застосуванням інновацій, із культурною та економічною Могутністю метрополіса, що формує його привілейоване становище і приваблює ініціативних творчих людей. Адже для того, щоб інновація реалізувалась, необхідні: конкретне інституційне та індустріальне середовище; певна кваліфікація для концептуального осмислення і вирішення технологічної проблеми; економічна ментальність, щоб зробити застосування інновації вигідним; мережа виробників та користувачів, що можуть обмінюватися досвідом, який здобувають у процесі творення базисної інновації.

Це зумовило появу техно-соціо-економічної парадигми. На процес наукових відкриттів, технологічних інновацій і їх соціальних застосувань впливають багато факторів, у тому числі індивідуальна винахідливість і підприємницький дух. Його кінцевий результат залежить від особливостей взаємодії усіх чинників.

Роль держави у формуванні сприйнятливості економіки до інновацій істотна. Вона може гальмувати технологічний розвиток або прискорювати його.

Спрямовуючи технологічний розвиток, держава визначає і свою історичну еволюцію і соціальні зміни. Прикладом цього є Японія, яка в останній чверті ХХ ст. під стратегічним керівництвом держави стала світовим лідером в інформаційно-технологічних галузях.

Визнання ролі соціальних інститутів (зокрема, держави) у процесі технологічних змін є важливим висновком техно-соціо-економічної парадигми. Держава, гальмуючи, прискорюючи чи очолюючи технологічні інновації, є вирішальним фактором усього процесу розвитку, фактором, який організовує і відображає сутність соціальних і культурних сил, що домінують у країні. Здатність держави досягти світового технологічного панування залежить від досконалості її соціальних інститутів, які підтримують прагнення громадян до поліпшення свого життя, заохочуючи їх активність у здобутті нових знань і в їх практичному застосуванні.

Позитивне сприйняття цієї парадигми важливе і для України, економічна криза якої виявилась затяжною і вийти з якої можливо лише за інноваційної концепції розвитку. Врахування цієї парадигми у процесі реформування економічних відносин дасть змогу сформувати в Україні сприятливе для інноваційної діяльності інституційне середовище. Воно має містити відповідне законодавче забезпечення, яке б визначало правові, економічні та організаційні умови науково-технічної та інноваційної діяльності передбачало регулювання відносин між суб'єктами науково-технічної та інноваційної діяльності, визначало порядок та умови надання підтримки юридичним особам, що здійснюють науково-технічну і (або) інноваційну діяльність. Ретельно продумавши систему оподаткування та кредитування підприємств, що здійснюють інноваційну діяльність, визначивши ефективні форми державної підтримки розвитку науково-технічних досліджень, піднявши престиж наукової та винахідницької діяльності можна сформувати інтерес до інноваційної діяльності та активізувати інноваційні процеси в країні.

ОСОБЛИВОСТІ ПРАКТИЧНОГО ЗАСТОСУВАННЯ БАЗОВИХ СИСТЕМ МАТЕРІАЛЬНОГО СТИМУЛЮВАННЯ

*Трифорова О.В., ДВНЗ «НГУ», м. Дніпропетровськ
Олійник С.П., ДВНЗ «НГУ», м. Дніпропетровськ*

На Україні немає вчених-економістів, які б займалися теоретичним та практичним дослідженням моделей, що імітують принципи внутрішньої організації та функціонування систем матеріального стимулювання. Проте, з точки зору теорії, значний вклад у розвиток даного напрямку зробили російські вчені, зокрема, Заложнев Д.А., Новіков Д.А., Кочієва Т.Б. та ін.

Отже, у науковому середовищі сформульовані чотири базові теоретичні моделі систем матеріального стимулювання:

1. Стрибкоподібні (системи С-типу, при яких працівник отримує фіксовану, як правило, максимально можливу винагороду за умови, що обрана